

پاسخنامه تشریحی آزمون درس ۴ دین و زندگی پایه دهم

سوالات درس ۴ دین و زندگی ۱ پایه دهم

۱- اشاره به اینکه «پاداش بسیاری از اعمال مانند شهادت در راه خدا، در دنیا امکان‌پذیر نیست»، از کدام نوع استدلال معاد است؟

- (۱) ضرورت معاد، حکمت الهی
(۲) امکان معاد، قدرت الهی
(۳) ضرورت معاد، عدل الهی
(۴) امکان معاد، حکمت و عدل الهی
- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۲- این آیه مبارکه قرآن کریم که: «آیا گمان می‌برید که ما شما را عبث و بیهوده خلق کردیم و دیگر به سوی ما باز نمی‌گردید»، بیش از همه به کدام موضوع اشارت دارد؟

- (۱) ضرورت معاد - عدل الهی
(۲) امکان معاد - عدل الهی
(۳) امکان معاد - حکمت الهی
(۴) ضرورت معاد - حکمت الهی
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۳- آیه‌ی شریفه‌ی: «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا...» به کدام یک از دلایل قرآن در اثبات معاد اشاره دارد؟

- (۱) ضرورت معاد، عدل الهی
(۲) ضرورت معاد، قدرت الهی
(۳) امکان معاد، حکمت الهی
(۴) ضرورت معاد، حکمت الهی
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۴- عبارت قرآنی «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ» به کدام یک از دلایل قرآن در اثبات وقوع معاد اشاره دارد؟

- (۱) ضرورت، حکمت الهی (۲) امکان، قدرت الهی (۳) امکان، عدل الهی (۴) ضرورت، عدل الهی
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۵- میل به بقاء و جاودانگی و مجازات بسیاری از کسانی که به دیگران ستم کرده‌اند در این دنیا عملی نیست و بسیاری از کارهای خود را برای حفظ بقای خود انجام می‌دهد، به ترتیب، ..... معاد در پرتو ..... و ..... را اثبات می‌کند.

- (۱) ضرورت - حکمت - عدل - حکمت
(۲) امکان - حکمت - حکمت - عدل
(۳) ضرورت - عدل - حکمت - حکمت
(۴) امکان - عدل - حکمت - عدل

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. راه‌هایی که قرآن کریم برای بیان ضرورت معاد بر آن تأکید کرده است عبارتند از: ۱- راه حکمت الهی ۲- راه عدل خداوندی.

۶- از دقت در آیات «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا» و «أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ» به ترتیب، ..... معاد در پرتو..... و..... الهی مستفاد می‌گردد.

- (۱) امکان- عدل- حکمت (۲) امکان- حکمت- عدل (۳) ضرورت- عدل- حکمت (۴) ضرورت- حکمت- عدل

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا آیه‌ی کریمه‌ی «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا» مربوط به ضرورت معاد در پرتو حکمت خداوند و آیه‌ی شریفه‌ی «أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ» مربوط به ضرورت معاد در پرتو عدل الهی است. (دین و زندگی سال دوم صفحه‌ی ۶۸ و ۶۹)

۷- از دقت در کدام آیه، «ضرورت معاد با توجه به حکمت خداوند» مفهوم می‌گردد؟

- ۱) يعلمون ظاهراً من الحياة الدنيا و هم عن الآخرة هم غافلون.
- ۲) أفحسبتم انما خلقناكم عبثاً و انكم الينا لا ترجعون.
- ۳) الله لا اله الا هو ليجمعنكم الى يوم القيامة لا ريب فيه.
- ۴) أم تجعل الذين آمنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين في الارض.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زیرا ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی از آیه‌ی کریمه‌ی «أَفحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبثاً...» مستفاد می‌گردد.

۸- گرایش به بقا و جاودانگی و محدود بودن عمر انسان، در دست‌یابی به کمالات بی‌نهایت، به ترتیب دلیل بر ..... معاد در پرتو ..... الهی و دلیل بر ..... معاد در پرتو ..... الهی است.

- ۱) امکان - عدل - امکان - عدل
- ۲) ضرورت - عدل - ضرورت - عدل
- ۳) امکان - حکمت - امکان - حکمت
- ۴) ضرورت - حکمت - ضرورت - حکمت

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا گرایش به بقا و جاودانگی و محدود بودن عمر انسان در دست‌یابی به کمالات بی‌نهایت، هر دو مورد مربوط به ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی است.

۹- پیام آیه‌ی شریفه‌ی: «الله لا اله الا هو ليجمعنكم الى يوم القيامة لا ريب فيه» به ترتیب، کدام است؟

- ۱) تنفّر - محبت - معاد جسمی و روحانی
- ۲) محبت - تنفّر - معاد جسمی و روحانی
- ۳) تنفّر - محبت - ضرورت معاد و حکمت خداوندی
- ۴) محبت - تنفّر - ضرورت معاد و حکمت خداوندی

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زیرا در آیه‌ی کریمه‌ی «الله لا اله الا هو...» به ترتیب کلمه‌ی «الله» بر از محبت و اثبات وجود خداوند است و کلمه‌ی «لا اله» تنفّر از هر چه غیر خدایی است و این آیه‌ی کریمه نشان دهنده‌ی معاد جسمانی و روحانی است.

۱۰- قرآن کریم با استناد به چه موضوعی ضرورت معاد را اثبات می‌کند؟

- ۱) عدل الهی
- ۲) زنده شده مردگان
- ۳) اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت
- ۴) اشاره به پیدایش نخستین انسان

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. قرآن کریم تنها به خیر دادن از آخرت قناعت نکرده و بارها با دلیل و برهان ضرورت آن را اثبات کرده است. از جمله راه‌هایی که قرآن کریم برای بیان ضرورت معاد بر آنها تأکید کرده است، عبارت‌اند از: ۱- حکمت الهی ۲- عدل الهی

۱۱- از تدبّر در آیه‌ی شریفه‌ی «الله لا اله الا هو ليجمعنكم الى يوم القيامة لا ريب فيه ...» کدام مفهوم مستفاد می‌گردد؟

- ۱) حکیمانه بودن وجود
- ۲) وحدت خلق و امر
- ۳) خالق و مدبر بودن خداوند
- ۴) سنت تغییر ناپذیر اراده‌ی خداوند

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. قرآن کریم می‌فرماید: معبودی جز خداوند نیست، و به یقین همه‌ی شما را در روز رستاخیز، که شکی در آن نیست جمع می‌کند و کیست که از خداوند، راستگوتر باشد بنابراین از آیه‌ی مذکور سنت تغییر ناپذیر اراده‌ی خداوند مفهوم می‌گردد.

۱۲- هر انسانی خواستار همه کمالات و زیبایی‌هاست و این خواستن هیچ حدی ندارد و آن‌جا که محدودت دنیا، مانع وصول چنین افراد به پاداش درخور می‌شود. به ترتیب به ..... معاد در پرتو ..... و ..... مفهوم می‌گردد که آیهی شریفه‌ی: «مَنْ جَعَلَ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ حَاكِيٌّ مِنْهُمْ» است.

- (۱) ضرورت - حکمت - عدل - دوّم
(۲) امکان - عدل - حکمت - نخستین
(۳) امکان - حکمت - عدل - دوّم
(۴) ضرورت - عدل - حکمت - نخستین

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. هر انسانی خواستار همه کمالات و زیبایی‌هاست و این خواستن هیچ حدی ندارد به ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی و آن‌جا که محدودیت دنیا، مانع وصول چنین افراد به پاداش در خود می‌شوند مربوط است به ضرورت معاد در پرتو عدل الهی و مفهوم آیهی شریفه‌ی «مَنْ جَعَلَ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ» حاکمی از ضرورت معاد در پرتو عدل الهی است.

۱۳- «حکیم» کسی است که ..... و «میل به جاودانگی» بیانگر کدام صفت خداوند است؟

- (۱) کارهایش براساس علم و آگاهی باشد - حکمت الهی
(۲) کارهایش براساس علم و آگاهی باشد - عدل الهی
(۳) کارهایش هدفمند است - حکمت الهی
(۴) کارهایش هدفمند است - عدل الهی

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۱۴- آیهی شریفه‌ی «و ما خلقنا السماء و الأرض و ما بینهما باطلاً»، بیانگر کدام صفت خداوند است و چه چیزی را پیرامون معاد ثابت می‌کند؟

- (۱) عدل الهی - ضرورت معاد
(۲) حکمت الهی - امکان معاد
(۳) عدل الهی - امکان معاد
(۴) حکمت الهی - ضرورت معاد

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۱۵- قرآن کریم به خبر دادن از آخرت قناعت ..... و از راه ..... و ..... بر ..... معاد تأکید کرده است.

- (۱) نموده - اشاره به قدرت بی‌پایان الهی - اشاره به خلقت اولیه‌ی انسان - امکان
(۲) نموده - حکمت الهی - عدل خداوندی - ضرورت
(۳) نموده - حکمت الهی - عدل خداوندی - امکان
(۴) نموده - اشاره به قدرت بی‌پایان الهی - اشاره به خلقت اولیه‌ی انسان - ضرورت

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. قرآن کریم تنها به خبر دادن از آخرت قناعت ننموده و بارها با دلیل و برهان ضرورت آن را ثابت کرده است. از جمله راه‌هایی که قرآن کریم برای بیان ضرورت معاد بر آن تأکید کرده است، عبارت‌اند از: راه حکمت الهی و راه عدل خداوندی.

۱۶- «میل به بقا و جاودانگی» و «عدم امکان پاداش شهادت در راه خدا در این دنیا» و آیهی «و ما خلقنا السماء و الأرض و ما بینهما باطلاً» به ترتیب در رابطه با کدام مورد درباره‌ی استدلال معاد هستند؟

- (۱) عدل الهی - حکمت الهی - حکمت الهی
(۲) حکمت الهی - عدل الهی - عدل الهی
(۳) عدل الهی - حکمت الهی - عدل الهی
(۴) حکمت الهی - عدل الهی - حکمت الهی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۱۷- کدام دسته از دلایل زیر، بر امکان معاد دلالت دارد؟

- ۱) قدرت نامحدود خدا - گرایش به بقا و جاودانگی - میل به کمالات بی‌نهایت
  - ۲) پیدایش نخستین انسان - گرایش به بقا و جاودانگی - نظام مرگ و زندگی در طبیعت
  - ۳) قدرت نامحدود خدا - میل به کمالات بی‌نهایت - پیدایش نخستین انسان
  - ۴) پیدایش نخستین انسان - قدرت نامحدود خدا - نظام مرگ و زندگی در طبیعت
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۱۸- عبارت قرآنی (أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ) با کدام استدلال وجود معاد را اثبات می‌کند؟

- ۱) امکان معاد در پرتو حکمت الهی
  - ۲) ضرورت معاد در پرتو عدل الهی
  - ۳) امکان معاد در پرتو عدل الهی
  - ۴) ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی
- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۱۹- آن جا که «احساس تشنگی» با «آب» بر طرف می‌شود و آن جا که «مصلح» و «مفسد» به پاداشی در خور صلاح و فساد دریافت می‌کنند به ترتیب ..... معاد در پرتو ..... و ..... مفهوم می‌گردد.

- ۱) ضرورت - عدل - حکمت
  - ۲) امکان - حکمت - عدل
  - ۳) ضرورت - حکمت - عدل
  - ۴) امکان - عدل - حکمت
- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۲۰- از دقت در کدام آیه «ضرورت معاد با توجه به عدل الهی» مفهوم می‌گردد؟

- ۱) و ما خلقنا السماء و الارض و بينهما باطلاً .....
- ۲) افحسبتم انما خلقناكم عبثاً و انكم الينا لا ترجعون
- ۳) الله لا اله الا هو ليجمعنكم الي يوم القيامة لا ريب فيه ....
- ۴) ام نجعل الذين امنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين في الارض

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. آیات گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ بر ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی مفهوم می‌گردد و فقط آیه‌ی «ام نجعل الذين امنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين في الارض» بر ضرورت معاد در پرتو عدل الهی دلالت می‌کند.

۲۱- محدودیت عمر انسان، در دریافت پاداش اعمال، بیانگر ..... معاد در پرتو ..... و شوق و خداوند گرایش به زندگی جاوید را در وجود انسان قرار داده است، حکایت گر ..... معاد در پرتو ..... خداوند می‌باشد.

- ۱) امکان - حکمت - ضرورت - عدل
- ۲) ضرورت - حکمت - امکان - حکمت
- ۳) امکان - عدل - ضرورت - عدل
- ۴) ضرورت - عدل - ضرورت - حکمت

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا محدودیت عمر انسان، در دریافت پاداش اعمال، بیانگر «ضرورت معاد در پرتو عدل الهی» و شوق و اشتیاق رفتن به دنبال پایان ناپذیرها و افول ناشدنی‌ها، حکایت‌گر «ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی» می‌باشد.

۲۲- هرگاه بنخواهیم حقایق رستاخیز را «مبتنی بر عدل و حکمت خداوند» اثبات کنیم، به ترتیب پیام آیات ..... و ..... حاکی از این موضوع می‌باشد.

(۱) ام نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين فی الارض - ام نجعل المتقين كالفجار
(۲) افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون - ام نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين فی الارض
(۳) ما خلقنا السماء و الارض و ما بینهما باطلاً ذلك ظن الذین کفروا - افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون
(۴) ام نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين فی الارض - افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون
گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا به ترتیب آیه ی شریفه ی «ام نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين فی الارض» مربوط به حقایق رستاخیز مبتنی بر عدل الهی است و آیه ی شریفه ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون» مربوط به حقایق رستاخیز مبتنی بر حکمت الهی است.

۲۳- در آیه ی شریفه ی: «اللّٰه لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامة لا ریب فیہ و من اصدق من اللّٰه حدیثاً» به ترتیب به چه نکاتی اشاره شده است؟

(۱) توحید در خالقیت و عملی - دور از تردید بودن حشر همگان در قیامت - اثبات صدق دعوت پیامبران
(۲) جامع همه ابعاد و اقسام توحید - دور از تردید بودن حشر همگان در قیامت - اثبات صدق دعوت پیامبران
(۳) توحید عملی و توحید خالقیت - معاد جسمانی - بی اساس بودن تردید منکران معاد و دور از دروغ بودن وحی الهی
(۴) جامع همه ابعاد و اقسام توحید - حقایق رستاخیز - خالی از تردید بودن آن به دلیل صادق القول بودن خداوند
گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا در آیه ی شریفه ی «اللّٰه لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامة لا ریب فیہ من اصدق من اللّٰه حدیثاً» به ترتیب بر توحید ذاتی (اللّٰه) و توحید عملی «لا اله الا هو» ، حقایق رستاخیز «لیجمعنکم الی یوم القیامة» ، خالی از تردید بودن آن به دلیل صادق القول بودن خداوند «لا ریب فیہ و من اصدق من اللّٰه حدیثاً» اشاره شده است.

۲۴- پیام کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

(۱) «... اللّٰه لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامة لا ریب فیہ من اصدق من اللّٰه حدیثاً»
(۲) «... افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون ....»
(۳) «هر انسانی گرایش به بقا و جاودانگی دارد و از نابودی گریزان است.»
(۴) «... من ءامن باللّٰه و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم و لا هم یحزنون»
گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است.

۲۵- لزوم آفرینش آب و غذا به عنوان ابزارهای رفع تشنگی و گرسنگی حیوانات در پی ایجاد این تمایلات در آنها از سوی خداوند حکیم متناسب با دلیل و برهان اشاره شده در آیهی ..... به عنوان راهی برای اثبات ..... است.

(۱) «فحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون» - ضرورت معاد

(۲) «یحسب الانسان انن نجتمع عظامه» - ضرورت معاد

(۳) «فحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون» - امکان معاد جسمانی

(۴) «یحسب الانسان انن نجتمع عظامه» - امکان معاد جسمانی

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. حکیم کسی است که کارهایش هدفمند است و به نتایج صحیح و درست منتهی می‌شود. از این رو خداوند اگر تمایلاتی در وجود موجودی قرار داده، پاسخ مناسب آن را هم پیش‌بینی کرده است. به‌طور مثال، در مقابل احساس تشنگی و گرسنگی حیوانات، آب و غذا را آفرده تا بتواند تشنگی و گرسنگی خود را برطرف نماید. آیه‌ی ۱۱۵ سوره‌ی مؤنون: «فحسبتم انما خلقناکم عبثاً» نیز بر موضوع عبث نبودن آفرینش موجودات اشاره دارد و ضرورت معاد بر اساس حکمت الهی را تأیید می‌کند.

۲۶- خداوند تمایلات و گرایش‌هایی را در موجودات قرار داده، پاسخ مناسب آن را هم پیش‌بینی کرده است و این‌که مجازات کسانی‌که مانع رشد استعدادهای بسیاری از انسان‌ها شده‌اند به‌ترتیب بیانگر ضرورت معاد در پرتو ..... و ..... است.

(۱) حکمت الهی - عدل الهی
(۲) عدل الهی - حکمت الهی
(۳) عدل الهی - عدل الهی
(۴) حکمت الهی - حکمت الهی

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. خداوند تمایلات و گرایش‌هایی را در موجودات قرار داده، پاسخ مناسب آن را هم پیش‌بینی کرده است، اشاره به حکمت الهی دارد و این‌که مجازات کسانی‌که مانع رشد استعدادها و بسیاری از انسان‌ها شده‌اند اشاره به ضرورت معاد در پرتو عدل الهی دارد.

۲۷- از آن‌جا که «نمی‌شود خداوند عشق به خود و حیات ابدی را در وجود کسی قرار دهد و سپس او را در حالی که مشتاق اوست، از هستی بیندازد» و «دنیا و عمر محدود انسان‌ها پاسخ‌گوی این‌گونه خواسته نیست، بنابراین باید جای دیگری باشد که انسان به خواسته‌هایش برسد»: به ترتیب ..... معاد در پرتو ..... و ..... دریافت می‌گردد و گرایش به خود حاکی از مورد ..... است.

(۱) امکان - حکمت - عدل - نخست
(۲) ضرورت - عدل - حکمت - دوم
(۳) امکان - عدل - عدل - دوم
(۴) ضرورت - حکمت - حکمت - نخست
گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۲۸- گرایش انسان به بقا و جاودانگی بیانگر ..... معاد براساس ..... و با این همه استعدادها و سرمایه‌های مختلفی که خداوند در وجود انسان قرار داده است خاک شدیم و معادی هم نباشد، بیانگر ..... معاد براساس ..... است.

(۱) امکان - حکمت - امکان - عدل
(۲) ضرورت - حکمت - ضرورت - حکمت
(۳) امکان - عدل - امکان - حکمت
(۴) ضرورت - حکمت - ضرورت - عدل

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. هر انسانی گرایش به بقا و جاودانگی دارد و از مرگ و نابودی گریزان است. خدای حکیم اگر تمایلات و گرایش‌هایی در وجود انسان قرار داده، پاسخ مناسب آن را هم پیش‌بینی کرده است. پاسخ مناسب به این گرایش، وجود رستاخیز است. این امر بیانگر ضرورت معاد براساس حکمت الهی است. با این همه استعداد و سرمایه‌های مختلفی که خداوند در وجود انسان قرار داده است خاک شدیم و معادی هم نباشد. این امر نیز بیانگر ضرورت معاد براساس حکمت الهی است.

۲۹- اثبات معاد براساس حکمت، قدرت و عدل الهی، شیوه‌ی به کار رفته در قرآن کریم است که به ترتیب هر یک بر ..... و ..... معاد تأکید دارند و آیه‌ی شریفه‌ی (به اراده خداوند مردگانی زنده شده‌اند) حاکی از امر ..... است.

- (۱) ضرورت - امکان - ضرورت - نخستین
(۲) ضرورت - ضرورت - ضرورت - دوم
(۳) امکان - امکان - ضرورت - نخستین
(۴) ضرورت - امکان - ضرورت - دوم

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. از جمله راه‌هایی که قرآن کریم برای بیان ضرورت معاد بر آن تأکید کرده است، عبارت‌اند از: ۱- حکمت الهی، ۲- عدل الهی.

یکی از راه‌هایی که قرآن کریم، امکان معاد جسمانی را توضیح داده است، توجه به قدرت بی‌پایان الهی می‌باشد که در این مورد می‌فرماید: (به اراده خداوند مردگانی زنده شده‌اند). بنابراین، این آیه حاکی از امر مردم (قدرت الهی) است.

۳۰- با تدبر در آیه‌ی شریفه‌ی «افحسبتم انما خلقنا کم عبثا و انکم لاینالترجعون» قرآن لازمه‌ی ..... و نشانه‌ای بر ..... معاد می‌داند.

- (۱) عبث نبودن زندگی انسان را بازگشت به سوی خدا (در جهان ابدی) - امکان
(۲) عبث نبودن زندگی انسان را بازگشت به سوی خدا (در جهان ابدی) - ضرورت
(۳) عدل خداوند را در این می‌داند که در پی این جهان، عالمی دیگر وجود داشته باشد - ضرورت
(۴) عدل خداوند را در این می‌داند که در پی این جهان، عالمی دیگر وجود داشته باشد - امکان

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. خدای حکیم، مرتکب کار عبث و بیهوده نمی‌شود، زیرا کار عبث از جهل و نادانی سرچشمه می‌گیرد. هر موجودی را برای هدف شایسته‌ای خلق می‌کند و امکانات رسیدن به آن هدف را هم به او عطا می‌نماید و لازمه‌ی عبث نبودن زندگی انسان، بازگشت به سوی خدا در جهان ابدی است و نشانه‌ای بر ضرورت معاد می‌باشد.

۳۱- از تدبر در آیه‌ی شریفه‌ی «الله لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامه لا ریب فیہ ...» کدام مفهوم مستفاده می‌گردد؟

- (۱) وحدت خلق و امر
(۲) حکیمانه بودن وجود
(۳) خالق و مدبر بودن خداوند
(۴) سنت تغییرناپذیر اراده‌ی خداوند

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. پیام آیه‌ی (الله لا اله الا هو ...) (خداوند است که خدایی جز او نیست، شما را در روز قیامت که در (فرا رسیدن) آن شکی نیست، گرد می‌آورد و کیست از خدا راستگوتر) بنابراین سنت اراده خداوند تغییرناپذیر است.

۳۲- مهم‌ترین خبری که انبیا برای بشر آورده‌اند، خبر از ..... است که در این رابطه آیه‌ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثا ..» موضوع .... معاد در پرتو .... الهی را بیان می‌کند.

- (۱) توحید - امکان - عدل
(۲) توحید - ضرورت - حکمت
(۳) معاد - امکان - عدل
(۴) معاد - ضرورت - حکمت

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین خبری که انبیا دربارهِ آینده‌ی بشر آورده‌اند، خبر از معاد و سرای آخرت است. همه‌ی آنان پس از ایمان به خدا، ایمان به آخرت را مطرح کرده و آن را لازمه‌ی ایمان به خدا دانسته‌اند و آیه‌ی (افحسبتم انما خلقناکم عبثا ...) موضوع ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی را بیان می‌کند.

۳۳- از دقت در کدام آیهی شریفه «ضرورت معاد با توجه به حکمت خداوند» مفهوم می‌گردد؟

- ۱) الله لا اله الا الله هو لیجمعنکم الی یوم القیامه لا ریب فیہ
- ۲) افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون
- ۳) ام نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض
- ۴) یعملون ظاهراً من الحیاة الدنیا و هم الاخرة هم غافلون

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. آیهی شریفه‌ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون» آیا پنداشته‌اید که شما را بیهوده آفریده‌ایم و شما به نزد ما بازگردانده نمی‌شوید؟ آیهی مذکور ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی را بیان می‌کند.

۳۴- عدم امکان مجازات جنایت‌کاران آتش‌افروز که در طول تاریخ، بی‌گناهان را به آتش خشم برخاسته از استکبار خود، به توده‌هایی از خاکستر تبدیل کرده‌اند، به ..... معاد در پرتو ..... خداوند، گواهی می‌دهد «که ظالم را به مجازات واقعی اش برساند و حق مظلوم را بستاند.» ..... است، محقق گردد.

- ۱) ضرورت - عدل - عدل
- ۲) امکان - عدل - عدل
- ۳) ضرورت - حکمت - حکمت
- ۴) امکان - حکمت - حکمت

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. عدم امکان مجازات جنایتکاران آتش‌افروز که در طول تاریخ، بی‌گناهان را به آتش خشم برخاسته از استکبار خود، به توده‌هایی از خاکستر تبدیل کرده‌اند، به ضرورت معاد در پرتو عدل خداوند، گواهی می‌دهد تا قوام بخش آسمان‌ها و زمین که همان عدل است محقق گردد.

۳۵- از دیدگاه انبیای الهی، لازمه‌ی ایمان به خدا، ایمان به ..... است و پیش‌بینی پاسخ مناسب برای تمایلات، لازمه‌ی ..... الهی است که پیامش، ..... تحقق رستاخیز می‌باشد.

- ۱) نبوت - عدل - امکان
- ۲) آخرت - عدل - امکان
- ۳) نبوت - حکمت - ضرورت
- ۴) آخرت - حکمت - ضرورت

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا از دیدگاه انبیای الهی، لازمه‌ی ایمان به خدا، ایمان به «آخرت» است و پیش‌بینی پاسخ مناسب برای تمایلات، لازمه‌ی «حکمت الهی» است که پیامش «ضرورت تحقق رستاخیز» است.

۳۶- از دقت در پیام کدام آیه، به تحقق امری از راه طرح استفهام انکاری، پی می‌بریم؟

- ۱) «افمن اسس بنیانه علی تقوی من الله و رضوان خیر؟»
- ۲) «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون؟»
- ۳) «افرایتم ما تحرثون انتم تزرعونه ام نحن الزارعون؟»
- ۴) «ام من اسس بنیانه علی شفا جرف هار فانهار به فی نار جهنم؟»

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زیرا از دقت در پیام آیه‌ی شریفه‌ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون» به ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی پی می‌بریم.

۳۷- حق مسلم انسان‌ها برای دستیابی به استحقاق‌های خود، دال بر ..... بر پایی رستاخیز در پرتو ..... الهی است، تا .....

(۱) امکان - عدل - حقوق، تضييع نشود.

(۲) ضرورت - عدل - حقوق، تضييع نشود.

(۳) امکان - حکمت - هدف‌داری، محقق شود.

(۴) ضرورت - حکمت - هدف‌داری، محقق شود.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زیرا حق مسلم انسان‌ها برای دستیابی به استحقاق خود دال بر ضرورت معاد در پرتو عدل الهی است تا حقوق انسان تضييع نشود و با او به عدل رفتار شود.

۳۸- این که «این سؤال مطرح می‌شود که دلیل آفریدن این استعدادها و سرمایه‌ها در درون ما چه بوده است.» و آن‌جا که «احساس گرسنگی حیوانات با غذا برطرف می‌شود.» و «عمر محدود آدمی در دستیابی به کمالات و زیبایی‌ها» به ترتیب ضرورت معاد براساس ..... و ..... الهی را بیان می‌کند.

(۱) عدل - حکمت - حکمت

(۲) حکمت - حکمت - حکمت

(۳) عدل - حکمت - عدل

(۴) حکمت - عدل - حکمت

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ضرورت معاد براساس حکمت الهی: حکیم کسی است که کارهایش هدفمند است و به نتایج صحیح و درست منتهی شود. خداوند در مقابل احساس تشنگی و گرسنگی حیوانات، آب و غذا را آفریده تا بتواند تشنگی و گرسنگی خود را برطرف نمایند. همچنین هر انسانی طالب و خواستار همه‌ی کمالات و زیبایی‌ها است ولی دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم و عمر محدود آدمی پاسخ‌گوی این‌گونه نیازها نیست. این سؤال مطرح می‌شود که دلیل آفریدن این استعدادها و سرمایه‌ها در درون ما چه بوده است.

۳۹- آیات شریفه‌ی «ام نجعل الذین ءامنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض ام نجعل المتقین کالفجّار» و «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون» به ترتیب بر ضرورت معاد در پرتو ..... و ..... الهی را اثبات می‌کند.

(۱) حکمت - عدل

(۲) عدل - عدل

(۳) حکمت - حکمت

(۴) عدل - حکمت

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. آیه‌ی سوره‌ی ص بر ضرورت معاد در پرتو عدل الهی (بحث تساوی خوبان و بدان، متقین و فجّار، صالحان و مفسدان) و آیه‌ی ۱۱۵ سوره‌ی مؤمنان با توجه به کلمه‌ی عبثاً و بیهوده نبودن و بازگشت به سوی خدا، ضرورت معاد براساس حکمت الهی را بیان می‌کند.

۴۰- از آیه‌ی شریفه‌ی «اللّه لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامة لا ریب فیہ و من اصدق من اللّه حدیثاً» کدام مفاهیم مستفاد می‌گردد؟

(۱) حکیمانه بودن وجود - اثبات صدق دعوت پیامبران

(۲) سنت تغییرناپذیر اراده‌ی خداوند - اثبات صدق دعوت پیامبران

(۳) حکیمانه بودن وجود - خالی از تردید بودن به دلیل صادق القول بودن

(۴) سنت تغییرناپذیر اراده‌ی خداوند - خالی از تردید بودن به دلیل صادق القول بودن

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. آیه‌ی ۸۷ سوره‌ی نساء، توحید ذاتی و عملی، حقانیت رستاخیز، خالی از تردید بودن به دلیل صادق القول بودن خداوند، سنت تغییرناپذیر خداوند و حتمیت وقوع قیامت برداشت می‌گردد.

۴۱- اگر بگوییم: «زندگی انسان در دنیا به گونه‌ای است که امکان تحقق وعده‌ی خداوند به این که هرکس را به آنچه استحقاق دارد، برساند نمی‌دهد» و «نمی‌شود که خداوند عشق به خود و حیات ابدی را در وجود کسی قرار دهد و سپس او را در حالی که مشتاق اوست، از هستی بیندازد» به ترتیب بخشی از استدلال ما در ..... معاد براساس ..... و ..... است.

- (۱) ضرورت - حکمت - عدل
(۲) ضرورت - عدل - حکمت
(۳) امکان - عدل - حکمت
(۴) امکان - حکمت - عدل

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در ضرورت معاد براساس عدل الهی می‌گوییم: خداوند وعده داده که هرکس را به آنچه استحقاق دارد برساند و حق کسی را ضایع نگرداند اما زندگی انسان در دنیا به گونه‌ای است که امکان تحقق این وعده را نمی‌دهد.

در ضرورت معاد براساس حکمت الهی می‌گوییم: دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم و عمر مفید انسان‌ها پاسخ‌گوی گرایش به بقا و جاودانگی نیست. نمی‌شود که خداوند عشق به خود و حیات ابدی را در وجود کسی قرار دهد و سپس او را در حالی که مشتاق اوست، از هستی بیندازد.

۴۲- اگر بگوییم: «خداوند هر موجودی را برای هدف شایسته‌ای خلق می‌کند و امکانات رسیدن به آن هدف را هم به او عطا می‌نماید و نیز وعده داده که هرکس را به آنچه استحقاق دارد، برساند» به ترتیب به ضرورت معاد براساس ..... و ..... استدلال کرده‌ایم و سخن پیامبر اکرم (ص) که فرمود: «برای بقا خلق شده‌اید نه برای نابودی و فنا» حاکی از امر ..... است.

- (۱) حکمت - عدل - دوم
(۲) حکمت - عدل - نخستین
(۳) عدل - حکمت - دوم
(۴) عدل - حکمت - نخستین

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در ضرورت معاد براساس حکمت می‌گوییم: خدای حکیم هر موجودی را برای هدف شایسته‌ای خلق می‌کند و امکانات رسیدن به آن هدف را هم به او عطا می‌نماید. در ضرورت معاد براساس عدل الهی می‌گوییم: زندگی انسان‌ها در داخل نظام عادلانه‌ی الهی قرار دارد. از این رو، خداوند وعده داده که هرکس را به آنچه استحقاق دارد، برساند و حق کسی را ضایع نگرداند.

سخن پیامبر اکرم (ص) بیان‌گر این است که همان‌طور که انسان گرایش به بقا و جاودانگی دارد و از مرگ و نابودی گریزان است، خداوند نیز او را برای بقا آفریده است. این امر مربوط به ضرورت معاد براساس حکمت الهی (امر نخستین) است.

۴۳- عبارت قرآنی «بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او به هر خلقی داناست.» بیانگر ..... معاد با اشاره به ..... است.

- (۱) ضرورت - پیدایش نخستین انسان
(۲) امکان - نظام مرگ و زندگی در طبیعت
(۳) امکان - پیدایش نخستین انسان
(۴) ضرورت - نظام مرگ و زندگی در طبیعت

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به ترجمه‌ی آیه‌ی: «همان‌کس آن را زنده می‌کند که نخستین بار آن را آفرید» بیانگر امکان معاد (جسمانی) با اشاره به پیدایش نخستین انسان است.

۴۴- این که «این سؤال مطرح می‌شود که دلیل آفریدن این استعدادها و سرمایه‌ها در درون ما چه بوده است.» در تضاد با ..... خداوند و اثبات‌کننده‌ی ..... است که قرآن کریم درباره‌ی آن می‌فرماید:

- (۱) حکمت - ضرورت معاد بر اساس حکمت الهی - (افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون)
(۲) حکمت - ضرورت معاد بر اساس حکمت الهی - (ام نجعل الذین امنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض)
(۳) عدل - ضرورت معاد بر اساس حکمت الهی - (افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون)
(۳) عدل - ضرورت معاد بر اساس حکمت الهی - (ام نجعل الذین امنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض)
گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

۴۵- عملی نبودن مجازات بسیاری از ستم‌گران در دنیا و محال بودن خلقتی محدود و افول شدنی از سوی خداوند، به ترتیب وافی به مقصود ..... معاد براساس ..... و ..... الهی است.

- (۱) ضرورت - حکمت - عدل
(۲) ضرورت - عدل - حکمت
(۳) امکان - عدل - حکمت
(۴) امکان - حکمت - عدل

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. عملی نبودن مجازات ستم‌گران ← ضرورت معاد براساس عدل الهی است. محال بودن خلقتی محدود و افول شدنی از سوی خداوند ← ضرورت معاد براساس حکمت الهی است.

۴۶- (وجود غذا و گرسنگی انسان)، (امکان‌ناپذیر بودن پاداش شهیدان)، (وجود عشق به حیات ابدی)، به ترتیب ..... معاد در پرتو ..... و ..... را اثبات می‌کند.

- (۱) ضرورت - حکمت - عدل - عدل
(۲) امکان - عدل - عدل - حکمت
(۳) ضرورت - حکمت - عدل - حکمت
(۴) امکان - حکمت - حکمت - عدل

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۴۷- کدام گزینه از استدلال‌های مربوط به ضرورت معاد در پرتو عدل الهی نیست؟

- (۱) عمر انسان در دنیا محدود است.
(۲) پاداش بسیاری از اعمال در دنیا امکان‌پذیر نیست
(۳) بسیاری از استعدادها فرصت شکوفایی پیدا نمی‌کنند.
(۴) انسان طالب و خواستار همه‌ی کمالات و زیبایی‌هاست.
گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۴۸- عبارت شریفه‌ی «ام نجعل المتقین کالفجار» به اثبات ..... می‌پردازد و از نظر مفهومی با عبارت شریفه‌ی ..... مطابقت دارد.

- (۱) ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - و ما خلقنا السماء و الارض و ما بینهما باطلا
(۲) ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - و ما خلقنا السماء و الارض و ما بینهما باطلا
(۳) ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - ام نجعل الذین امنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض
(۴) ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - ام نجعل الذین امنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. درس ششم

۴۹- کدام یک از عبارات قرآنی با قاعده عقلی «دفع خطر احتمالی لازم است» ارتباط بیشتری دارد؟

- ۱) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا.
  - ۲) حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا
  - ۳) الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
  - ۴) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَءَانَا لَهُمْ
- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

۵۰- از آیه‌ی کریمه‌ی «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ...» کدام مفهوم مستفاد می‌گردد؟

- ۱) علیت شک نداشتن به وجود خداوند، معلولیت بر پایی روز قیامت.
  - ۲) علیت بیهوده و عبث نبودن خلقت انسان، معلولیت بر پایی روز قیامت.
  - ۳) معلولیت برتری خداوند که پادشاه راستین است، علیت وجود عرش گران‌قدر.
  - ۴) علیت راستین بودن سخن خداوند، معلولیت برپایی روز قیامت.
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۵۱- نگرانی انسان‌ها از مرگ زائیده‌ی ..... است و این گرایش بیانگر ..... معاد در پرتو ..... است.

- ۱) قبول واقعیت مرگ - ضرورت - عدل الهی
- ۲) میل به جاودانگی - ضرورت - حکمت الهی
- ۳) قبول واقعیت مرگ - امکان - عدل الهی
- ۴) میل به جاودانگی - امکان - حکمت الهی

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. نگرانی انسان‌ها از مرگ زائیده میل به جاودانگی است و این گرایش بیانگر ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی است.

۵۲- «گرایش به بقا و جاودانگی» و «تلاش برای حفظ بقای خود» و «عملی نبودن مجازات کسانی که به دیگران ستم

کرده‌اند، در این دنیا». به ترتیب بیانگر چه موضوعاتی می‌باشند؟

- ۱) ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - ضرورت معاد در پرتو عدل الهی
- ۲) ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی
- ۳) ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - ضرورت معاد در پرتو عدل الهی
- ۴) ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «گرایش به بقا و جاودانگی» ← ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی / «بی‌نهایت طلبی» ← ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی / «عملی نبودن مجازات کسانی که به دیگران ستم کرده‌اند، در این دنیا» ← ضرورت معاد در پرتو عدل الهی

۵۳- خدای حکیم مرتکب کار عبث و بیهوده نمی‌شود، زیرا .....

- ۱) کار عبث از خداوند بعید است.
- ۲) کار عبث از جهل و نادانی سرچشمه می‌گیرد.
- ۳) کار عبث به نتیجه منتهی نمی‌شود.
- ۴) کار عبث لازمه‌ی حکیم نبودن خداوند است.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. خدای حکیم مرتکب کار عبث و بیهوده نمی‌شود، زیرا کار عبث از جهل و نادانی سرچشمه می‌گیرد.

- ۵۴- آیهی شریفه‌ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثا و انکم الینا لاترجعون» به کدام گزینه اشاره دارد؟
- (۱) ضرورت معاد براساس عدل الهی
  - (۲) بیهوده نبودن زندگی دنیوی انسان
  - (۳) هیچ شکی در برپایی قیامت نیست.
  - (۴) ضرورت معاد براساس حکمت الهی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. آیهی شریفه‌ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثا و انکم الینا لاترجعون» به ضرورت معاد بر اساس حکمت الهی اشاره دارد.

۵۵- آیهی شریفه‌ی ..... بر ..... دلالت می‌کند.

- (۱) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ - امکان معاد در پرتو عدل الهی
- (۲) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ - امکان معاد در پرتو حکمت الهی
- (۳) افحسبتم انما خلقناکم عبثا ... - ضرورت معاد در پرتو عدل الهی
- (۴) افحسبتم انما خلقناکم عبثا ... - ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. حکیم کسی است که کارهایش هدفمند است و به نتایج صحیح و درست منتهی می‌شود از این رو خدای حکیم، مرتکب کار عبث و بیهوده نمی‌شود و آیهی شریفه‌ی «ما خلقنا السماء و الارض و ما بینهما باطلا» بر ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی دلالت می‌کند.

۵۶- از دقت در پیام کدام آیهی شریفه به عبارت: «اقتضای عدل الهی وجود جهانی به نام آخرت است تا انسان‌ها به آنچه استحقاقش را دارند، برسند.» پی می‌بریم؟

- (۱) «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ»
- (۲) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُتُّدِرُوا مُعْرِضُونَ»
- (۳) «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ»
- (۴) «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا»

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. آیهی: «ام نجعل الذين آمنوا و عملوا الصالحات كالمفسدين في الارض ام نجعل المتقين كالفجار» ضرورت وجود جهان آخرت را با توجه به عدل الهی بیان نموده است.

۵۷- «ضرورت برپایی رستاخیز، مبتنی بر حکمت خداوند»، از دقت در پیام کدام آیه مفهوم می‌گردد؟

- (۱) افحسبتم انما خلقناکم عبثا و انکم الینا لاترجعون
- (۲) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ
- (۳) قل سيروا في الارض فانظروا كيف كان عاقبة المكذبين
- (۴) و ما هذه الحياة الدنيا الا لهو و لعب و ان الدار الآخرة لهي الحيوان

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. خدای حکیم، مرتکب کار عبث و بیهوده نمی‌شود، زیرا کار عبث از جهل و نادانی سرچشمه می‌گیرد و او هر موجودی را برای هدف شایسته‌ای خلق می‌کند پس آیهی «افحسبتم انما خلقناکم عبث و انکم الینا لاترجعون» بر ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی مفهوم می‌گردد.

۵۸- این که «انسان طالب خواستار همه‌ی زیبایی‌هاست و این مطلب در هیچ حدی محدود نمی‌شود و پایان نمی‌پذیرد» به

ترتیب مرتبط با کدام میل و کدام برهان در زمینه‌ی اثبات ضرورت معاد می‌باشد؟

- (۱) بقا و جاودانگی - برهان عدل الهی
(۲) کمالات بی‌نهایت - برهان عدل الهی
(۳) بقا و جاودانگی - برهان حکمت الهی
(۴) کمالات بی‌نهایت - برهان حکمت الهی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. هر انسانی طالب و خواستار همه‌ی کمالات و زیبایی‌هاست و این طلب به هیچ حدی محدود نمی‌شود او به دنبال پایان‌پذیرها و افول ناشدنی‌هاست. خداوند هر موجودی را برای هدف شایسته‌ای خلق می‌کند و امکانات رسیدن به آن هدف را هم به او عطا می‌نماید و اگر تمایلات و گرایش‌هایی در وجودش قرار داده، پاسخ مناسب آن را هم پیش‌بینی کرده است.

۵۹- عدم امکان دستیابی درست‌کاران و بدکاران به لوازم و نتایج اعمالشان، بیانگر کدام مورد است و چه چیزی را محقق می‌سازد؟

- (۱) امکان معادی در پرتو عدل الهی - وعده‌های خداوند
(۲) ضرورت معاد در پرتو عدل الهی - وعده‌های خداوند
(۳) امکان معاد در پرتو حکمت الهی - هدف‌داری و غایت‌مندی
(۴) ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی - هدف‌داری و غایت‌مندی

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. عدم امکان دستیابی درست‌کاران و بدکاران به لوازم و نتایج اعمال شان که همان پاداش و مجازات اعمال است، بیان‌گر ضرورت معاد در پرتو عدل الهی است و وعده‌های خداوند برای رسیدن انسان‌ها به آن چه استحقاق دارند را محقق می‌سازد.

۶۰- آن‌جا که «احساس گرسنگی» با غذا برطرف می‌شود و آن‌جا که «متقین» و «فجار» پاداش در خور تقوا و زشتکاری خود دریافت می‌کنند به ترتیب ..... معاد در پرتو ..... و ..... مفهوم می‌گردد.

- (۱) ضرورت - عدل - حکمت
(۲) امکان - حکمت - عدل
(۳) ضرورت - حکمت - عدل
(۴) امکان - عدل - حکمت

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در مقابل احساس گرسنگی، غذا را داریم؛ ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی مقایسه‌ی متقین با فجار: ضرورت معاد در پرتو عدل الهی

۶۱- کدام نکته درباره‌ی آیه‌ی شریفه‌ی «اللّٰه لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامة لاریب فیه و من اصدق من اللّٰه حدیثاً» نادرست است؟

- (۱) حقیقت و حقانیت رستاخیز
(۲) خالی از تردید بودن به دلیل صادق‌القول بودن خداوند
(۳) ضرورت معاد در پرتو عدل الهی
(۴) آیه از یک نفی و یک اثبات تشکیل یافته است.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ درست است ولی گزینه‌ی (۳) از این آیه مفهوم نمی‌گردد.

۶۲- عبارات‌های «تلف شدن استعدادها در پی تعدی متجاوزان»، «محدودیت نظام دنیا در مجازات واقعی ظالم» و «خواستار همه کمالات و زیبایی‌هاست» در اثبات ضرورت معاد، به ترتیب با کدام آیات تناسب دارند؟

- ۱) «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً» - «ام نجعل المتقین کالفجار» - «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون»
- ۲) «ام نجعل الذین ءامنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض» - «ام نجعل المتقین کالفجار» - «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون»
- ۳) «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون» - «ام نجعل الذین ءامنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض» - «ام نجعل المتقین کالفجار»
- ۴) «ام نجعل المتقین کالفجار» - «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون» - «ام نجعل الذین ءامنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض»

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. عبارات «تلف شدن استعدادها در پی تعدی متجاوزان» و «محدودیت نظام دنیا در مجازات واقعی ظالم» و آیات «ام نجعل الذین ءامنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض» و «ام نجعل المتقین کالفجار»، بیانگر ضرورت معاد در پرتو عدل الهی و عبارت «به دنبال افول ناشدنی‌ها بودن» و آیه‌ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون» بیانگر ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی است.